

[BİR FOTOĞRAF BİR HİKAYE]

Münzevi yaşadı münzevi

Bundan tam 33 yıl önce bir haziran günü aramızdan ayrılan şair İlhami Çiçek'ten geriye kuşakları etkileyen güçlü şiirleri kaldı. İlhami Çiçek'in şiirleri dışında hayatı üzerine bugüne kadar çok fazla şey konuşulmadı hatta bu konuda ailesi özellikle sessiz kalmayı tercih etti. "Aramızda bir buçuk yaş vardı, biz liseyi bitirinceye kadar birlikte büyüdük" diyen kardeşi Mehmet Latif Çiçek uzun yılların ardından suskunluğunu bozarak abisi İlhami Çiçek'i Yeni Şafak Pazar okurlarına anlattı. Abisinin anısına 1991 yılında "Göğek'in" kitabını yayınlayan M. Latif Çiçek şimdi yine abisiyle ilgili ikinci bir kitabın hazırlığında. İlhami Çiçek'in şiirlerini, mektuplarını, söyleşilerini, üniversitedeki bitirme tezini içeren çok kapsamlı bu kitabın hazırlıklarını sürdüren Çiçek, abisini şu cümlelerle anlatıyor: "İçinde fırtınalar koparken o sessiz ve sakin yüzünü gösterdi yaşadığı dünyaya. En yakın çevresi, edebiyat çevresi dahil pek anlayıcı çıkmadı diyebilirim. Mülkiyet kavramına bakışı Sezai Bey (Karakoç) gibiydi. İnançında ve hayatında dünya malına yer yoktu. Efendimizin (s.a.v.) kutsal sözündeki gibi bir garip olarak sessiz yaşadı ve öldü. Mekam cennet olsun."

İlhami Çiçek'in çocukluğundan ölümüne kadar hep yanında olan Mehmet Latif Çiçek, şairin çocukluk anılarından, geçirdiği hastalığa, edebiyata olan ilgisinden piyasada bulunmayan "Satranç Dersleri" kitabının nasıl basıldığına kadar pek çok üstü örtülü kalmış hatırayı, fotoğraflarıyla birlikte ilk kez paylaştı.

Latif Çiçek'le bundan tam 50 yıl önce İlhami Çiçek'le bir bayram günü çekildikleri fotoğrafın hikayesiyle başlıyoruz konuşmaya: "İlçemizde bayramlar çeşitli etkinliklerle kutlanırdı. Fotoğraf Oltu'da, hafızam beni yanıltmıyorsa 19 Mayıs 1966 bayramında çekildi. Ben ilkokul beşinci sınıftayım, ağabeyim ortaokul birinci sınıfta. O zamanlar şapka kanunu vardı. Arkada tarihçi Aslan Paşa Camii ön cephesi, ayağımızda 'kayırık' dedikleri naylon ayakkabılar, fotoğrafçı dükkânına yakın bir sokakta çekilmişti. O her zamanki sükuneti ve kayıtsızlığıyla dururken ben asker gibi dik ve heyecanlı haldeyim. Okulda başarılı bir öğrenci idi. İçimizde ilk teşekkür ve iftihar belgesini alandı."

İLK ÖĞRETMENİ BABAMDİ

Oltu'da doğup büyüyen, ilk ve orta öğrenimini Oltu'da tamamlayan İlhami Çiçek'in lise ve üniversite eğitimi için ise Erzurum'a geldiğini söyleyen Çiçek, "Babamız öğretmeni, ilkokul beşinci sınıfa kadar bizi köyde kendisi okuttu, ağabeyim ve ablamı mezun etti" diyor. Aralarında çok az yaş farkı olmasına rağmen mizaç olarak birbirlerinden çok farklı olduklarını dile getiren Çiçek, abisi İlhami Çiçek'in çocukluk günleriyle ilgili şunları aktarıyor: "Ben hareketli, heyecanlı, meraklı büyük harflerle ifade eden biriyken, ağabeyimin doğuştan mizacı sakindi. İçe dönük, az ve öz konuşan biri olduğunu söyler annem. Akıllımdan erdiğinden beri, yüzünde

"Yalnız hüznü vardır kalbi olanın" dizelerinin sahibi İlhami Çiçek 33 yıl önce hayata veda etti. Uzun yıllar sonra suskunluğunu bozan kardeşi M. Latif Çiçek, "İçinde fırtınalar koparken o sessiz ve sakin yüzünü gösterdi yaşadığı dünyaya. En yakın çevresi, edebiyat çevresi dahil onu anlayıcı çıkmadı diyebilirim" sözleriyle abisini anlatıyor.

olgun ve yetişkin insanlara has tevazu ifadesi hâkimdi. Komşu hanımlar aneme derlemiş ki; 'Letafet hanım İlhami efendi yanımızdan geçerken elimizde olmadan, bir büyük insan geçiyormuş gibi kendimize çekidüzen verme ihtiyacı hissediyorduk, çok asaletli bir çocuk.' Çok konuşmaması karşındakilerin olur olmaz konularda cümle kurmasını engellerdi. Bana şu sözü insanlarla iletişim dili hakkında öfke kontrolümü sağlayan uyarıcı bir atasözü gibi olmuştu: 'Hayatta lüzumsuz sorulara lüzumsuz cevaplar vermeyeceksin yorulursun'. Sürekli okuyan birisi olması hasebiyle dağarcığındakileri paylaşacak muhatap bulamaması da içe kapanıklığını destekleyen bir haldiydi."

AŞIK SÜMMANİ EVİMİZDE KALIRDI

İlhami Çiçek'in yaşadığı dönemin ötesinde güçlü şiirler kurmasını kardeşi Mehmet Latif Çiçek, çocukluk yıllarından itibaren şiirin içinde olmasına bağlıyor ve şu bilgileri veriyor: "Halk aşığı, Hak aşığı olarak bilinen ve sevilen Aşık Sümmani Baba, büyük dedemiz Mehmet ağanın dostu ve yareni imiş, köyümüze geldiğinde evimizde kalmış, bu yüzden halk müziği, halk şiiri, sesiyle, sözüyle çocukluğumuzdan itibaren kulaklarımızı doldurmuştu. Çoğu ozanın şiirlerini ezberlemek ve gündelik hayatımızda veya yeri geldiğinde karşılaşılan olumsuz bir duruma karşı sabır eşliğimizi yükseltmek adına bir dörtlük söylemek iletişim kurma yöntemiydi. Sümmani Baba'nın torunu Nusret Sümmanioğlu rahmetli de ağabeyimin

İlhami Çiçek

M. Latif Çiçek

kirvesi idi. Rahmetli babam köyde, kış gecelerinde halk aşıklarını çağırır ve geceler düzenlerdi. Bütün köy bu etkinliğe katılırdı. Kulaklarımız halk müziğinin hüznü ve kederi besleyen akorduna ayardınlardı."

YANIK SESİYLE TÜRKÜLER SÖYLERDİ

İlhami Çiçek'in o yıllarda sadece şiire değil müziğe de ilgi gösterdiğini belirten M. Latif Çiçek, "Ağabeyimin sesi çok yanık, bazı türküleri çok güzel söylerdi. Mesela seferberlik türküsü olan 'Göç göç oldu göçler yola dizildi' türküsünü çok severdi ve çok güzel

okurdu" diyor ve bir hatırasını aktarıyor: "Bir gün, elimizde enstrüman olmadığımız için annemizden habersiz, babamızın şehirden getirdiği ve o gün için pahalı sayılan, emaye maşrapayı (kulplu büyük bardak) aldık, okulun paydos olmasını bekledik okula gittik, ben sıraya vurarak, ağabeyim bir metal çubukla emaye maşrapaya vurarak ritim tutturdu ve saatlerce türküyü söyledi. Tabii maşrapa kabuk attı, metali ortaya çıktı, eve gittiğimizde annem çok kızacağı için suçlu ben üstlendim. Yaramazlık konusunda vukuatım çok

olduğu için de annem bana kızdı. Yine o zamanlar okullarda şiiri haykırarak söylemek, hamaset yapmak daha çok kabul görürdü. Buna rağmen o, Oltu'da yapılan şiir okuma yarışmasında Faruk Nafiz Çamlıbel'in Çoban Çeşmesi adlı şiirini çok duygulu bir tonda okuduğu için birinci oldu ve güzel bir dolmakalem hediye ettiler."

KEMAL TAHİRİ ZİYARET ETMİŞ

Şiirin, müziğin içinde büyüyen İlhami Çiçek'in kitaplarına ise aşırı düşkünlüğü varmış. Babaları da çocuklarına hem okumayı öğütler hem de İstanbul'daki yayınevlerine mektuplar yazarak çocukları için Oltu'ya kitap getirtmiş. O günleri M. Latif Çiçek şöyle anlatıyor: "Babamızın öğretmen olması bizim için büyük bir şans. Bize devamlı 'oğlum vakit nakittir, okuyun' derdi. O zamanlar Oltu'da, Erzurum'da kitap temin etmek çok zordu, babamız İstanbul'da yayınevlerine mektup yazar, kitap getirirdi, çeşitli hikaye kitapları, yardımcı ders kitapları,

Ayşe Olgun

pazar@yenisafak.com.tr

hatta Hayat Ansiklopedisi ilk çıktığında Oltu'da ilk bizim eve girdiğini biliyorum. Biz de çevrede herkesi bu imkanlarımızdan yararlandırdık. Evimize o dönem yayımlanan hikaye kitaplarının çoğunun girdiğini biliyorum. Zaten Erzurum'a lise ve üniversite eğitimi için gittiğimizde ilk kitaplığımızda oluşmaya başlamıştı. Milli Eğitim Bakanlığının yayımladığı batı, Rus ve şark İslam klasikleri serisinin tamamı evimizde vardı. Ağabeyim özellikle Rus klasiklerini ve Dostoyevski'yi çok sever ve okurdu. Bana, Suç ve Ceza ve Ölü Bir Evden Anılar adlı eserini ısrarla okutmuştu. Dini eserlerden sayılan, Bostan-Gülistan, Menakıbraların Fi Zümretüssalihin-Ariflerin Menkıbeleri, Kelile ve Dimne, Mesnevi, Yunus Divanı da okuduğu kitaplar arasındaydı. Yine Cengiz Aytmatov'un hikayeleri ve romanlarının tamamı, Kemal Tahir'in yayımlanan tüm kitaplarını okurdu. Hatta kendisini 1972 yılında Hareket dergisinde çalışırken ziyaret etmiş. Tabii Nurettin Topçu hocaya çok saygı duyardı

aynı zamanda. Hocanın tüm eserlerini, dolayısıyla felsefe alanında yazılan ve Erzurum'da kitabevlerinde var olan kitapları, varoluşçuluk üzerine yazılan Bergson dahil tüm eserleri okuduğunu söyleyebilirim. Sezai Karakoç'un eserleri üzerine ise doktora yapacak kadar vakıftı. Nazım Hikmet'in Memleketimden İnsan Manzaraları'nı okuduktan sonra söylediği 'Nazım Türk halkını sözüyle okşayan şairdir' lafı da sanırım Nazım'ın en iyi tarif eden sözlerdendir. "

İLK ŞİİRİ ÖDÜL ALDI

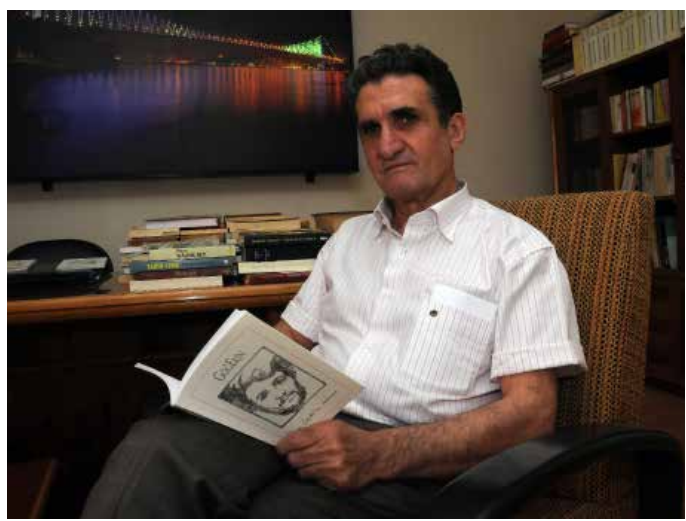
Erzurum Lisesi'nde okuyan sosyal konularda abisi İlhami Çiçek'in çok aktif olduğunu dile getiren M. Latif Çiçek, "O yıllarda tiyatro oyunu sergiledi, Anadolu Fikir Derneği'nin Taşhan'da küçük, izbe bir yeri vardı, oraya gider ve sohbetlere katılırdı. Derneğin çıkardığı Adımlar dergisinin açtığı şiir yarışmasında en iyi şiir seçilen Otel Odası adlı şiiri yayımlandı ve o tarihlerde Erzurum'un yerel gazetelelerinden Hürsöz'de hece vezni ile şiirleri yayımlandı. "

SATRANÇ DA RAKİPSİZ

Erzurum'da edebiyat fakültesinde okuyan İlhami Çiçek'in üniversiteye başlamadan bir yıl önce (1971) Hareket dergisinin Erzurum'da açtığı Dergah Kitabevini çalıştırdığını ve bu kitabevinin Çiçek'e yeni bir kapı açtığını söyleyen M. Latif Çiçek, Tarihi Taşhan'da üniversiteden ve dışarıdan gelenlerle büyük bir edebiyat çevresi oluştuğunu ve satranca ilgisinin de bu yıllarda başladığını dile getiriyor. "Satranç oyununu meraklılarıyla oynardı ve pek yenilmezdi" diyen Çiçek, yine Erzurum'un yetiştirdiği genç yaşta hayata veda eden felsefeci yazar Ali Karaavcı ile çok uzun süren felsefi sohbetler yaptığını söylüyor.

MÜNZEVİ BİR HAYAT

İlhami Çiçek'in divan edebiyatına özel bir ilgi duyduğunu da sözlere ekleyen M. Latif Çiçek kardeşinin şiir ve edebiyat sevgisini şöyle anlatıyor: "Belleği yüzlerce divan şiirini saklar ve dost meclislerinde sohbet ahengi bulmuş ezberinden Fuzuli divanından okurdu. Şeyhülislam Yahya, Kadı Burhanettin, Cahit Zarifoğlu, Cemal Süreya, Atilla İlhan, Edip Cansever ve illa Asaf Halem Çelebi önemsediydi, okuduğu diğer şairlerdi. Üniversitenin son senesinde Edebiyat Dergisi yazarlarını ve Nuri Pakdil'i takip etmeye başladı. 1979'da üniversiteden mezun olup Kırkkale Lisesine edebiyat öğretmeni olarak atandığında bu iletişimi ıleriyeye taşıdı ve şiirlerini vermeye başladı. Hastalığı da orada yalnız ve sağlıksız beslenme düzeni olduğundan başladı. Nasıl hasta olmasın ki, beslenmesine hiç önem vermezdi, sigara ve çay temel gıdasıydı. Okul dışı vakitlerinde bekar evinde kitaplarıyla baş başa münzevi bir hayat sürmüş ve bu dönemde ziyaretine sık sık rahmetli Cahit Yeşilyurt gelirmiş. Yeşilyurt'un anlattığına göre bir gün Gazali'nin dört yüz sayfalık Kimyayı Saadet adlı eserini akşam başlayarak okumaya, ertesi gün işiymcaya kadar, tam on yedi saatte bitiriyor, tabii bu duruma hiçbir bünye dayanamaz, nitelik dayanamadı da. "

evi öldü

Edebiyat dergisi için karısının bileziklerini sattı

İlhami Çiçek'in Edebiyat Dergisi çevresiyle kırıkale Lisesinde öğretmenlik yaptığı dönemde sıkı bir ilişkisi olduğunu ve bu yoğunlaşan ilginin ölümüne kadar devam ettiğini söyleyen M. Latif Çiçek "Herkesin aylık gelirinin bir kısmını katkı olarak sunduğu dergiye ağabeyim hanımının kolundaki bileziklere varıncaya kadar vermiştir. Ağabeyim diğerkam biriydi, hasta haliyle, ağır ilaçlar kullanmasına rağmen benden Edebiyat Dergisi'ndeki arkadaşlarla görüşmemi ve onlara elimden gelen yardımı yapmamı öğütlerdi, ancak dergideki arkadaşların ilgisinin aynı olduğunu söyleyemeyeceğim, bir kaç istisna hariç bu ve benzeri konuları abimle ilgili çıkaracağımız yeni kitabımızda anlatıyoruz" diyor.

Eş dosttan şiir kitabını bulduk

Çiçek, abisinin hatırası olan şiir kitabıyla ilgili ise Edebiyat Dergisi'nin çevresine olan kırgınlığını şu cümlelerle paylaşıyor: "Nuri Pakdil'in bir gün Edebiyat Dergisinin bütün kitaplarını dağıttığını duyduk, ancak ağabeyimin evinde bile kendi kitabı yoktu, bize haber vermedikleri için Göğekin'i yayımlarken eşden dosttan Satraç Dersleri kitabı temin ettik. Bugün oğlu Abdurrahman Nuri Çiçek'in elinde babasının kitabının ilk baskısı yoktur."

Kaderine yürüdü

"Ölümünün üzerinden otuz üç yıl geçmesine rağmen yazdıkları eskimedi. Evrensel mesajın tercümesini yapmağa çalışan, kaygılarını besleyen her olay ve insana rağmen umudunu koruyan bir üslupla yazılan şiirlerdir" diyen M. Latif Çiçek, İlhami Çiçek'in şiirini anlamak için Kur'an'ı anlamak ve tarih iyi bilmek gerektiğini söylüyor ve ekliyor: "Son yüz elli yılda, talan edilmiş bir coğrafyada, çizik çizik, yara bere içerisinde garip kalmış insanların hüznünü sahiplenmek gerekir. Biraz da bu yüzden yeni kuşaklar; hamasetin dışında bir dili olan ve sahibi bir kederin hasbiliği, yani insanın somut ifadelerini buldukları için İlhami Çiçek'i yaşatacaklar." Abisinin son günleriyle ilgili ise şu bilgileri veriyor: "Epilepsi teşhisi konmuştu. Doktorlar askerlikten muaf raporu vereceklerdi ancak bu rapor ile öğretmenliği de elden gidecekti diye kabul etmedi. Ben muaf olması için ısrar etmişim, bana 'bu saatten sonra ben başka bir iş yapmam' diye kabul etmedi ve kaderine yürüdü. Ağır ilaçlar kullandığı kısa dönem askerlikte terhisine onbeş gün kala kriz geçirip üçüncü kattan atlıyor. Babama haber veriyorlar, İstanbul'dan Ankara'ya geldiler ve gece vloga çıkık sabah Tokat'a vardık tedavisinin dördüncü yılında Hakka yürüdü."

Satranç Dersleri'ni ilk hastaneye ben götürdüm

14 Haziran 1983 günü aramızdan ayrılan İlhami Çiçek'in ölümünden bir ay önce, Edebiyat Dergisi Yayınları arasında çıkan Satranç Dersleri adlı şiir kitabını abisine kendisinin taktım ettiğini dile getiren M. Latif Çiçek, "Şiir kitabını tedavi için Ankara Mevki Hastanesine geldiği zaman kendisine ben götürmüştüm ve memnuniyetini çocuk masumiyeti tebessümü ile göstermişti" diyor. Ölümünden sonra, hakkında yazılanları, notları arasında olup yayımlanmayan metinleri, şiirleri o günün koşullarında derleyerek Göğekin adlı kitabı çıkaran Çiçek, "Aile olarak yıllardır bu konuda konuşmamayı tercih etmiştik, ancak Yeni Şafak için bu açıklamaları uygun gördük" diyerek şu bilgileri de bizimle paylaşıyor: "Abim ilk kitabının adı için dört isim önermişti: Bir Hüznün Mesnevisi, Düş Gören atlar, Kabusa Beyaz Bir Su ve Satranç Dersleri. Dergi yönetimi belki de Nuri Pakdil Satranç Dersleri adını uygun görmüş öyle yayımlanmıştı. Yeniden baskı çalışması yaparken kitabın kapak resmini çizen, dostum, güzel insan, merhum karikatürist Nejdet Konak Yunus Emre'nin şiirine gönderme yaparak Göğekin ismini önerdi ve bu isimle bastık. Kitap yayımlanıp, okurlarla buluştuktan sonra olumlu tepkilerin yanında sosyal medyada doğru olmayan, hayali, üretilmiş

bol miktarda ifadelerin olduğu paylaşımlar da oldu. Bu güne kadar bunlara ayrı ayrı cevap vermeyi uygun bulmadık ve aile olarak, tarafımdan hazırlık çalışması devam eden İlhami Çiçek kitabını yayımlamaya karar verdik. Şu an İlhami Çiçek hakkında yayımlanan haber, görüntü, arkadaşlarından hatıra, anekdot, fotoğraf ve el yazısı gibi belgeleri topluyoruz. İnşallah tamamladığımızda okuyuculara ulaştıracacağız. Ayrıca abimin Edebiyat Fakültesinde Ahilik üzerine yazdığı mezu niyet tezini de bu kitapta yayımlayacağız."

Kudüs'ün Ramazan ruhu evlerimize taşınıyor

TvNet ekranlarında yayınlanan "Kudüs'te Ramazan" programı, Mescid-i Aksa'nın yanı başında, Zeytin Dağı'ndan canlı olarak yapılıyor. Türk televizyonlarında bir ilk olan bu yayın, Ramazan ayı boyunca devam edecek. Programın sunucusu Ahmet Murat, "Kudüs'te ne yaparsanız yapın, bu dünyanın başka yerindeki yaptığınız bir şeye benzemez" diyor.

Ramazan ayının manevi ruhu, nerede olsun içimizi kaplar. Ancak şehrin de canlı olduğunu, yapıların, ağaçların tarihten parçalar hatırlattığını biliriz. Kutsal toprak Kudüs'te yaşanan Ramazan ve iftarın huzur veren atmosferi, TvNet'te yayınlanan "Kudüs'te Ramazan" programıyla evlerimize taşınıyor. Program boyunca etkileyici Kubbetü's Sahra manzarası, sokakları, Osmanlı emaneti mimarisine Kudüs'teki Ramazan atmosferi gözler önüne serilirken hem ülke tarihi hem de Filistinlilerin hüznün yüklü hikayesi konuklar tarafından anlatılıyor.

Türk televizyonlarında bir ilk olan bu yayının sayesinde Kudüs'teki Ramazan ruhundan haberdar oluyoruz. İftar saatinde yanan Aksa ışıkları, top ve ezan seslerinin İstanbul'daki ezan seslerine karşısına sahitt oluyoruz. Kudüs'te iftar vakti atılan top geleneğinin Osmanlı'dan kaldığını ve bu görevin bir aileye verilerle silsile halinde devam ettiğini öğreniyoruz. Program bir Ermeni Kilisesi'nde çekiliyor. Bir yanda ezan diğer yanda çan sesleri şehre hakim olan hoşgörünü duygusunu gösteriyor. Şair Ahmet Murat Kudüs, yazar Senai Demirci ise Üsküdar'daki programda konuklarını ağırlıyor.

OSMANLI KAYITLARINI DİDİK DİDİK ETMİŞLER

Kudüs'le ilgili yaptığı araştırmalarda her şeyi okumaya

çalıştığını belirten Ahmet Murat, "Dilimizdeki, Kudüs hakkında en esaslı kitapların, en çok emek ürünü olan eserlerin çoğunun yazarı maalesef biz Müslümanlar ve Türkler değiliz. Adamlar Kudüs arşivlerinde çalışmışlar, Kudüs mahkemesinin Osmanlı dönemi kayıtlarını didik didik etmişler, Kudüs'ü enine boyuna okumuşlar" diyor.

TÜRK OLMANIN KEYFİNİ SURECEĞİNİZ BASLICA YER

Ramazan'da her şeyin merkezinde Mescid-i Aksa'nın olduğunu söyleyen Ahmet Murat, izlenimlerini şöyle aktarıyor: "Bütün yollar, her vakitte oraya çıkıyor. Sabah namazından itibaren başlayan hareketlilik, hatimle kılınan teravih namazı sebebiyle gece yansına kadar sürüyor. Çoğu kıdemli ehli namaz ise, öğlen vakitlerinde girdikleri Mescid'den akşama kadar çıkıyor. Aralarda kestiriyor, sohbet ediyor, hatimlerini bitirmeye çalışıyorlar ama hep o civarda kalmayı sürdürüyorlar. Kudüs'ün taş bir övgü olan sokakları da aynı şekilde hareketli. Sokaklar ışıklı, tatlıcılar coşmuş, gençler neşeli. Yüz kırk dört dönümlük Harem, yani Mescid-i Aksa'nın merkezde olduğu mübarek arazi, sayıları zaman zaman yüz bini geçen bir cemaatle doluyor. Yardımsever gençler, mutlu çocuklar, güngörmüş yaşlılar ve mutlaka kadınlar... Bizde Ramazanlarda akşam kamusal eğlenceler düzenleniyor ya, sahneler, beledi etkinlikler

filan; buradaki "kamusal eğlence" teravih kılmak, Harem'de kalmak, Kur'an-ı Kerim okumak." Kudüslülere ile Anadolu Ajansı, TİKA, Türk Kültür Merkezi gibi kurumların uyumuna dikkat çeken Ahmet Murat, "Türk olmanın keyfini süreceğimize başlıca yerlerden biri burası. Osmanlı'nın burada bıraktığı eser sayısı üç binin üzerindedir. Filistinliler çoğunlukla bunun farkında ve derin bir saygı duyuyorlar. Allah utandırmasın" diyor.

KUDÜS'Ü YASAMAK BÜTÜN İLGİLERİN ÖNÜNDE

İlk hafta Ömer Lekesiz'i ağırlayan programda, adeta Kudüs dersleri verildi, şehrin binlerce yıllık serüvenine ilişkin unutulmaz bilgiler ve önemli metinler paylaşıldı. Ömer Lekesiz Kudüs hakkında şu ifadeleri kullandı: "Gelmenin çok kolay olduğu ayrılmamanın zor olduğu bir şehirdir. Buraya gelmek, Kudüs'le dolu olmak, yazmanın çok ötesinde. Kudüs'ü yaşamak bütün ilgilerin önünde gelir." Lekesiz'in yanı sıra Mescid-i Aksa İmamı Nureddin İshak, Mescid-i Aksa Müdürü Ömer El Kisvani, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz, Kudüs Başkonsolosu Mustafa Sarmış, yazarlar; Ömer Lekesiz, Ebubekir Sifil, İhsan Şenocak, Mustafa Armağan, Ali Ayçıl ve

Mescid-i Aksa, bir peygamber gibidir

Ramazan ayı için bambaşka planları olan Ahmet Murat, program için gelen teklife düşünmeden evet demiş. Murat, Kudüs hakkında şunları söylüyor: "Kudüs'te ne yaparsanız yapın, bu dünyanın başka yerindeki yaptığınız bir şeye benzemez. Uzak Doğu'dan, Afrika'dan en Batı'ya kadar bir çok etkileyici şehir görmüş birisi olarak bunu söylüyorum. Kudüs, kafanızın her gün yeniden karışacağı, ölçülerinin bu dünya dışında şekillendiğini sık sık hissedeceğimiz bir şehir. Kudüs, bir kainat. Mescid-i Aksa'yı daha üç beş saat önce teravih vaktinde görmüştüm. Şimdi yine orada olmak için can atıyorum. Mescid-i Aksa, bir peygamber gibidir. Mümini için doğal olarak mübarektir. Parlak bir şeyler yapmasına, olağan dışılıklarla sizi cezbetmesine gerek yoktur. Orada durur ve sizi kendisine bağlar."

Ümmet kavramını önceliyoruz

TvNet, yaptığı yayınlar, haber klipleri, öncü isimleri anımsattığı kısa belgelerle sadece Türkiye değil, Mekke, Medine, Kudüs, Kerkük, Taşkent, Mogadişu, Bosna, Üsküp, Doğu Türkistan'da önemsedğini gösteriyor. TvNet yayın müdürü İsmail Halis, "Ümmet kavramını önceliyoruz, yeryüzü, nizami alem kavramını önceliyoruz. Bütün bunları bir estetikle, gerçek bir televizyon gazeteciliği,

küresel televizyoncu refleksiyle yapıyoruz" diyor. Simdiye kadarki geri dönüşlerin olumlu olduğunu ve bunu beklemediklerine değinen Halis, "Geçtiğimiz yıl Kudüs'te Bayram programını Zeytin Dağı'nda yapmıştık. Gördük ki bazı şeylerin yapılabilmesi için adım atmamız gerekiyormuş. Bu yıl daha iddialı, değerli bir şey yapabilir miyiz diye niyetlendik, 'Kudüs'te Ramazan' yıllardır aynı kişilerle aynı mekanlarda çekilen iftar programlarından farklı olarak izleyiciye

Sizlerin dönüşünüzü bekliyoruz

Ismail Halis, Anadolu Ajansı muhabirlerinden Turguthan Poyraz'ın anlattığı bir hikayeyi paylaşıyor: "Filistinli bir çocuğa nasilsin diye sorar. 'Nablus'un tadı yok' cevabını alır. Neden yok diye tekrar sorduğunda ise karşısındaki çocuk 80 yaşındaki bir adam gibi söyler: 'Dünyanın tadı yok.' Halis sözlerine şöyle devam ediyor: "'Kudüs'te Ramazan' Nablus'taki bu çocuğun ufkunu göstermemiz için... İnsanlar, 'Bugün buradasınız, biz burada sizlerin dönüşünüzü bekliyoruz' diyorlar. Kudüs bizlerin. Burası, her gün dünyaya hayretle bakmamızı sağlıyor"